שאפילו **אִם תִּמְצֵי לוֹמַר** – אם תרצה לומר, שבאופן שקיבל על עצמו **נְזִירוּת מוּעֶטֶת** – של שלשים יום [שאמר 'הריני נזיר לאחר עשרים יום ונזיר מעכשיו'], **כֵּיוָן דְּאַחַר שִׁימְנָה** את הנזירות של אחר עשרים, **עֲשָׂרָה יוֹמִין הוּא דְּיָתְרִין** – יהיו עשרה ימים יתרים, שצריך לנהוג בהם נזירות להשלמת עשרים הימים שנהג נזירות תחילה, לכן הדין הוא **שֶׁלֹּא פָלִיג לֵיהּ** – שלא יעלו לו הֶלְיֵן – אותם **עֲשָׂרָה** ימים, שאין הוא רוצה להפסיק נזירותו ולהשלים אחר כך עשרה ימים שאינם חשובים ואין ראויים לנזירות בפני עצמם, אלא כוונתו שלא ינהג כלל נזירות בעשרים יום הראשונים, ולאחר מכן ימנה את שתי הנזירויות. ורבא הסתפק שמא כל זה בנזירות מועטת, אבל **וַדַּאי** שהאומר 'הריני נזיר לאחר עשרים יום ומעכשיו **נְזִיר מֵאָה יוֹם**', יש לומר שכוונתו להתחיל למנות מיד את נזירות המאה יום, ואף שיהיה צריך להפסיק אחר עשרים יום, **כֵּיוָן דְּאִית לֵיהּ** – שיש לו להשלים **תַּמְנֵין יוֹמִין** [–שמונים ימים] **לְבַסּוֹף**, וימים אלו חשובים וראויים לנזירות בפני עצמה, לכן **פָלְקִין לֵיהּ** – יעלו לו ויצטרפו לעשרים יום שמנה תחילה. **אוֹ לֹא** – או שגם באופן זה אינו רוצה להפסיק נזירותו באמצע, אלא מסתמא בשעת קבלת הנזירות היתה דעתו שבעשרים יום הראשונים יהיה מותר, ואחר כך ימנה נזירות שלשים יום ויגלח ויביא קרבן, ואחר כך ימנה נזירות מאה יום.

הגמרא מוסיפה להסתפק: **וְאִם תִּמְצֵי** – אם תרצה לפשוט את הספק הקודם ולוֹמַר **שְׁחֲיָילֵי** – שחלה הנזירות של המאה יום מעכשיו, ויפסיקה אחר עשרים יום, עדיין יש להסתפק מה הדין **אִם אָמַר 'הֲרֵינִי נָזִיר לְאַחַר עֶשְׂרִים יוֹם'** – שמקבל עליו סתם נזירות לאחר עשרים יום, והוסיף ואמר **'וּמֵעַכְשָׁיו הריני נָזִיר עוֹלָם', מַהוּ** – כיצד עליו לנהוג נזירות. מבארת הגמרא את הספק: **מִי** – האם נאמר **שְׁחֲיָילֵא עֲלֵיהּ** נזירות עולם מעכשיו, ולאחר עשרים יום מפסיק את הנזירות עולם, ומונה סתם נזירות שלשים יום, **אוֹ** שאין הוא רוצה להפסיק באמצע נזירות עולם בנזירות אחרת שאינה דומה לה כלל, ולכן **לֹא** תחול נזירות עולם מעכשיו, אלא עשרים יום אינו נוהג נזירות כלל, ואחרי עשרים יום תחול נזירות שלשים יום ויגלח ויביא קרבן, ואחר כך תחול עליו נזירות עולם.

הגמרא ממשיכה להסתפק עוד: **אִם תִּמְצֵי** – אם תרצה לפשוט את הספק הקודם ולוֹמַר, **שֶׁהָא** – באופן שקיבל על עצמו נזירות עולם, אין הוא חושש להפסקת נזירותו, **מִכֵּיוָן דְּאָפְשָׁר לְאֵיתְשׁוּלֵי** – שיכול להשאל לחכם על הנזירות שקיבל לאחר עשרים יום ולעוקרה, ולכן **חָיְילָא** – חלה עליו נזירות עולם מעכשיו, ואם אינו רוצה להפסיק באמצעה ישאל לחכם שיתיר לו את הנזירות של אחר עשרים. אמנם עדיין יש להסתפק, **אִם אָמַר 'חֲרֵינִי נָזִיר שִׁמְשׁוֹן לְאַחַר עֶשְׂרִים יוֹם', והוסיף ואמר 'וּמֵעַכְשָׁיו 'הרינִי נָזִיר סָתָם', מַהוּ** – כיצד עליו לנהוג נזירות. מבארת הגמרא: **הָכָא** – כאן כשקיבל נזירות שמשון, הרי **לֹא אָפְשָׁר לְאֵיתְשׁוּלֵי** – אי אפשר להשאל עליה, שאין חכם יכול להתירה, ולכן יש להסתפק **מִי חָיְילָא** – האם תחול עליו מעכשיו נזירות השלשים יום, ואחר עשרים יום תתחיל נזירות שמשון, **אוֹ לֹא** תחול עליו נזירות סתם, שאין הוא רוצה לקבל על עצמו נזירות שיהיה מוכרח להפסיקה, אלא עשרים יום אינו נוהג נזירות כלל, ואחר עשרים יום חלה עליו נזירות שמשון.

הגמרא מביאה ספק נוסף: אדם **שֶׁאָמַר** 'הרינִי **כְּמִשָּׁה בְּשִׁבְעָה בַּאֲדָר**', שביום זה נולד ונפטר משה רבינו, יש להסתפק **מַאי** – מה כוונתו, האם רצונו לקבל על עצמו נזירות, וכמו שהיה בפטירת משה רבינו שנתרבו הנזירים מחמת הצער על פטירתו, או שכוונתו לקבל על עצמו שמחה כמו שהיה ביום לידת משה רבינו.

הגמרא פושטת את הספק הראשון: **פְּשׁוֹט מִינַּיְיהוּ כַּדְּמַיָּיתָא** – יש לפשוט את הספק הראשון מהם, ממה ששנינו בברייתא, שאדם שאמר **'חֲרֵינִי נָזִיר לְאַחַר עֶשְׂרִים יוֹם', והוסיף ואמר 'וּמֵעַכְשָׁיו הרינִי** נזיר **מֵאָה יוֹם', הדין הוא שמּוֹנֶה** מיד **עֶשְׂרִים** יום לנזירות הראשונה, **וְאַחַר כָּךְ מוֹנֶה שְׁלֹשִׁים** יום לנזירות של אחר עשרים, **וְאַחַר כָּךְ מוֹנֶה שְׁמוֹנִים יוֹם כְּדֵי לְהַשְׁלִים** את ימי **הַנְּזִירוּת רִאשׁוֹנָה**. הגמרא דנה במי שנדר בלשון המובא במשנה, 'הריני נזיר כשיהיה לי בן ונזיר', והתחיל למנות נזירות שלו, ונולד לו בן, והניח את הנזירות שלו והתחיל את נזירות בנו, כדין המבואר במשנה, **וְנִמְצָא בֵּימֵי** נזירות **בְּנוֹ. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר שִׁסּוֹתֵר** גם את ימי הנזירות שלו שמנה כבר, **רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר שֶׁאֵינוֹ סוֹתֵר** את ימי הנזירות שלו, אלא סותר רק את של בנו.

הגמרא מבארת את סברת המחלוקת: **רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, סוֹתֵר** אף את הנזירות שלו משום **שֶׁהָיְתָה נְזִירוּת אֲרִיכְתָּא הֲיָא** – ששתי הנזירויות הרי הן כנזירות אחת ארוכה, שהרי אינו מגלח עד שיסיים את שתיהן, ולכן בזמן שמונה את נזירות בנו נחשב בעומד באמצע נזירותו, ואם נטמא נסתרת כל הנזירות. **רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר שֶׁאֵינוֹ סוֹתֵר** נזירותו אלא רק את נזירות בנו, משום **שֶׁנְּזִירוּת דִּידֵיהּ** [–שלו] **לְחוּד, וְדִבְרֵיהּ** [–ושל בנו] **לְחוּד**, ואין אחת שייכת בחברתה.

המשך מהעמוד הקודם

ובדרגת הקרובות יותר אלינו מובן - מהלימוד זכות של הרב המגיד ממעזריטש על מה שתלמידי הבעש"ט הרהרו, על מה שמתעסק עם אנשים פשוטים בקירובים נעלים ונשגבים ועשה - הה"מ - כמה תיקונים לתקן דבר זה ההרהור ולא נחה דעתו, עד שבאחד הלילות בהלכו בהיכלות דגן עדן עבר דרך היכל אחד אשר תשב"ר שם ולמדו חומש ומשה רבנו הסבירם הכתוב ויפול אברהם על פניו ויצחק, שאין מקרא יוצא מידי פשוטו, ואם תאמרו איך אפשר הדבר אשר אברהם יהי' מסתפק במאמר השם, תדעו אשר זהו מצד הגוף ואשר גם גוף קדוש בשר הוא.

וישנו המגרה יצה"ר עליו, **חולי** זה יצה"ר, טומאת זיבה.

ואמר רב שמעי' (הבנה והשגה, בחי' הבנה) לר' אבא (אשר **מורא** האב על הבן, ולא ענין הבנת ציווי האב, אבא בחי' חכמה, למעלה מההבנה וההשגה) אימא ביממא (כששמש ומגן ה' אלקים מאיר, ובכל זה רואה יוצא ונפרד דם, חיות וחמימות בעניני חוץ) תהוי זבה (כי הרי זה מגרה יצה"ר עד שנעשה כחמרא דבתקופת תמוז קרירא לי') בליליא (בזמן החושך דאנכי הסתר אסתיר פני - אף שראה דם) תהוי נדה (ענין טבעי, שהרי בא ע"י ההסתר).

אמר לי' (ר' אבא, שלמעלה מהשגה והבנה, ביכלתו לתרץ הקושיא - אף שאמת נכונה הקושיא מצד השכל, תורה שבע"פ דעיקר ענינה ההבנה, אבל) עליך (למעלה ממך, למעלה מהבנה והשגה) אמר קרא (תורה שבכתב, דעיקרה האותיות והפסוקים ולא ההבנה, שלכן גם ע"ה מברך ברכת התורה) על נדתה סמוך לנדתה (כל יציאת דם **לחוץ**, איזה שתהי', אפשרית רק מפני הסמיכות (כתוצאה מהחטא

המשך בעמוד קצט

הגמרא מביאה מחלוקת נוספת של רבי יוחנן וריש לקיש: נזיר שנהיה מצורע באמצע נזירותו, הדין הוא שימי צרעתו אינם עולים לו למנין ימי נזירותו, ונחלקו מה הדין אם נִטְמָא למתים בֵּימֵי צָרַעְתּוֹ, רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, סוֹתֵר את הנזירות, וְרֵישׁ לָקִישׁ אָמַר, אֵינוֹ סוֹתֵר. מבארת הגמרא את המחלוקת: רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר שסּוֹתֵר, משום דְּהָא בְּנָזִירוּת קָאֵי – שהרי הוא עומד באמצע הנזירות. וְרֵישׁ לָקִישׁ אָמַר אֵינוֹ סוֹתֵר את הנזירות, שמכך שימי הצרעת אינם עולים לו למנין נזירותו, מוכח שצָּרַעַת לְחוּד וְנָזִירוּת לְחוּד, ועתה הם ימי צרעתו ולא ימי נזירותו.

הגמרא מבארת מדוע נחלקו בשתי מחלוקות שסברתם שווה: וּצְרִיכָא – וצריך להשמיענו בין בנטמא בנזירות בנו ובין בנטמא בימי צרעתו, דְּאִי אִיתְּמַר – שאם נאמרה מחלוקתם רק בְּהַהוּא קַמַּיְיתָא לגבי נטמא בימי נזירות בנו, היינו אומרים שדווקא בְּהַהִיא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן שסּוֹתֵר גם את נזירותו, כִּי שֵׁם נְזִירוּת אַחַת הִיא – לכל ימים אלו יש שם אחד של 'נזירות', והרי הם כנזירות ארוכה שאם נטמא באמצעה סותר כולה, אֲבָל בְּהָא לגבי נטמא בימי צרעתו, אֵימָא – נאמר שרבי יוחנן מוֹדֶה לְיֵהּ לְרֵישׁ לָקִישׁ שאינו סותר, כיון דְּשֵׁם נָזִיר לְחוּד וְשֵׁם צָרַעַת לְחוּד, והוא נטמא בימי צרעתו ולא בימי נזירותו. וְאִי אִיתְּמַר – ואם נאמרה מחלוקתם רק בְּהָא – בזה שנטמא בימי צרעתו, היינו אומרים שדווקא בְּהָא קָאָמַר רֵישׁ לָקִישׁ שלא סותר את הנזירות משום שנזירות לחוד וצרעת לחוד, אֲבָל בְּהַהוּא שנטמא בימי בנו, אֵימָא – נאמר שריש לקיש מוֹדֶה לֵיהּ לְרַבִּי יוֹחָנָן שסותר גם את נזירותו, משום ש'שם נזירות אחת היא'. צְרִיכָא.

הגמרא מביאה מחלוקת נוספת בימי שקיבל נזירות שלשים יום, וגילחוהו ליסטים באמצע ימי נזירותו, ודינו שצריך למנות מחדש שלשים יום שלמים עד שיוכל לגלח על נזירותו. ודנה הגמרא מה יהיה הדין אם נִטְמָא בְּיוֹם גְּיִדּוּל שֵׁעָר – בימים שמונה כדי שיהיה לו שער הראוי לתגלחת, דהיינו, לאחר שעברו שלשים ימים מתחילת נזירותו, וממתין שיהיה לו שיער הראוי לתגלחת. רַב אָמַר אֵינוֹ סוֹתֵר על טומאה זו, כִּי 'ימי גידול השער' אינם שייכים לימי הנזירות. ודין זה הוא אֲפִילּוּ לְרַבִּי יוֹחָנָן דְּאָמַר לעיל (ע"א) שהמפסיק נזירותו כדי למנות נזירות של לידת בנו, ונטמא בימי בנו, סוֹתֵר אף את נזירותו, כאן מודה שאינו סותר, משום שהָנֵי מִילֵּי – שדברי רבי יוחנן נאמרו דווקא הֵיכָא דְּקָאֵי בְּנָזִירוּת – כאשר הוא עומד באמצע ימי נזירותו, אבל בימי גִּידּוּל שֵׁעָר אינו סותר, כי מִשְׁלַם נְזִירוּת הוּא – שכבר השלים את הנזירות שקיבל, ומוסיף למנות רק כדי לגדל שער.

וְשִׁמְוֹאֵל אָמַר, סוֹתֵר את ימי הנזירות. ודין זה הוא אֲפִילּוּ לְרֵישׁ לָקִישׁ דְּאָמַר לעיל (ע"א) שאם נטמא בימי בנו אֵין סוֹתֵר את נזירותו, דווקא הָתָם – שם, שיש שְׁתֵּי נְזִירוּת – שלו לחוד ושל בנו לחוד, לכן כשנטמא בנזירות בנו אינו סותר את נזירותו, אבל הָכָא – כאן, חֲדָא נְזִירוּתָא – הכל נזירות אחת, שגם ימי גידול השער שייכים לנזירות.

הגמרא דנה בנזיר שהביא קרבנות בגמר נזירותו ונטמא: אָמַר רַב חִסְדָּא, הָכֹל מוֹדִים – רב ושמואל, שֶׁאִם קִדֵּשׁ שֵׂעָר בָּדָם – שאם נטמא לאחר שנזרק דם קרבנותיו, לפני הגילוח, אֵין לוֹ תַּקָּנָה, וייאסר באיסורי נזירות לעולם, שמכיון שלא גילח, עדיין כל איסורי נזיר עליו. שואלת הגמרא: אַלִּיבָּא דְּמַאן – לפי מי אמר זאת, אִי אַלִּיבָּא דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר – אם כרבי אליעזר (להלן מז.), הסובר שכל עוד לא קיים הנזיר מצות תגלחת בסיום נזירותו, עדיין איסורי נזיר עליו, אם כן קשה, שכֵּיוָן דְּאָמַר רבי אליעזר שתִּגְלַחַת מְעַכֶּבֶת על הנזיר מלסיים נזירותו, תּוֹךְ מְלֹאת הִיא – עדיין הוא בקודם השלמת נזירותו, כלומר הרי הוא כמו שנטמא אחר שגמר מנין ימי נזירותו ועדיין לא הביא קרבנותיו, וְלִתְּנָא שבעה ימים עד שיטהר, ואחר כך שוב יביא קרבנות ויגלח, ומדוע אמר רב חסדא שאין לו תקנה. אֶלָּא אַלִּיבָּא דְּרַבָּנָן – לפי שיטת חכמים שנזיר שהביא קרבנותיו מותר ביין וטומאה אף קודם שגילח, גם בזה קשה, הָאָמְרֵי – הלא רבנן אמרו שתִּגְלַחַת לֹא מְעַכֶּבֶת, ואחר זריקת הדם הותר ביין וטומאה ותגלחת, ואיך יחזור ויאסר בהם כשנטמא.

מתרצת הגמרא: לְעוֹלָם, אַלִּיבָּא דְּרַבָּנָן, וּמַאי 'אֵין לוֹ תַּקָּנָה', הביאור הוא שאֵין לוֹ תַּקָּנָה לְעִנְיַן מְצוֹת גִּילּוּחַ, שאין יכול לקיים מצות תגלחת, ומותר ביין וטומאה מיד בלא גילוח.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי חֲנִינָא, נָזִיר שֶׁגָּלְחוּ לוֹ יָמָיו – שסיים את ימי נזירותו ועדיין לא הביא קרבנות, אם נטמא במזיד, לוֹקֶה עַל הַטּוּמְאָה, וְאם גילח או שתה יין במזיד, אֵינוֹ לוֹקֶה עַל הַתִּגְלַחַת וְלֹא עַל הַיַּיִן.

מקשה הגמרא: מַאי שְׁנָא – במה שונה איסור טוּמְאָה דְּלָקֵי משאר האיסורים. מבארת הגמרא: דְּאָמַר קְרָא (במדבר ו ו) 'כָּל יְמֵי הַזִּירוֹ לַה' עַל נֶפֶשׁ מֵת לֹא יָבֹא', ומילת 'כל' באה לְרַבּוֹת יָמִים שֶׁלְּאַחַר מְלֹאת – לאחר שנשלמה הנזירות, שהם בְּיָמִים שֶׁלְּפָנֵי מְלֹאת שאף הנטמא אחר מלאת לוקה כמי שנטמא קודם מלאת.

מקשה הגמרא: אִי הָכִי, אַתְּגַלַּחַת נַמִּי לִיחַיַּיב – יתחייב גם על תגלחת לאחר שכלו ימי נזירותו, דְּהָא אָמַר רַחֲמָנָא – שהרי אמרה התורה (במדבר ו ה) 'כָּל יְמֵי נֶדֶר נִזְרוֹ תַּעַר לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ' ונדרוש מתיבת 'כל' לַעֲשׂוֹת יָמִים שֶׁלְּאַחַר מְלֹאת בְּיָמִים שֶׁלְּפָנֵי מְלֹאת וילקה. וְתוּ – ועוד קשה, שגם לגבי איסור יין נאמר (במדבר ו ד), 'כֹּל יְמֵי נִזְרוֹ מִכֹּל אֲשֶׁר יֵעָשֶׂה מִגֶּפֶן הַיַּיִן מֵחַרְצַנִּים וְעַד זָג לֹא יֹאכֵל', ונדרוש מתיבת 'כל' לַעֲשׂוֹת יָמִים שֶׁלְּאַחַר מְלֹאת בְּיָמִים שֶׁלְּפָנֵי מְלֹאת וילקה.

המשך מעמוד קצו

הראשון שפעל בטבע והטיל בה זוהמא) לנדתה), סמוך לנדתה אימת הוי בליליא (הסמיכות והתוצאה מנדתה - לילה, הסתר האור דשמש הוי) וקא קרי לה (תושב"כ מקרא, שקורא להקב"ה) זבה (שאין זה מוכרח כי אם חולי, כי הקב"ה עוזרו וביחוד ע"י בחי' החכמה שבנפש, ענין המסנ"פ שישנו בכאו"א, שגם בלילה לא יכבה נרו, נר ה' נשמת אדם וה' יגי' חשכו).

ונעוץ סופן בתחלתן, אשר בחשך הלילה, ניתן הציווי (שזהו גם נתינת כח, כי אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו) לקרות את שמע בערבין ולהמליכו למעלה ולמטה ולדי' רוחות. והכח ע"ז - **מאימתי**, וכפי' רבנו הזקן בשם המלאך מאימתי - מאימה ויראה, יראת הרוממות, יראה עילאה (בחי' החכמה) ועד למטה מטה - יראת העונש יראת תתאה, מראשיכם שבטיכם ועד לחוטב עציך ושואב מימיך.

ויהי רצון אשר למרות ליל הגלות חשך כפול ומכופל יקיים כאו"א את קריאת (והמשכת) שמע גו' אחד (עיין זהר חלק ב' קט"ו ב דקריאת שמע לית לה פדיון על ידי אחר והאריכו בזה באחרונים) עדי יהפך חשוכא לנהורא ולילה כיום יאיר.

בכבוד ובברכת כוח"ט לכאו"א מהמשתתפים בלימוד האמור שליט"א.